



UNIVERSITY OF THE PUNJAB

B.A. / B.Sc. Part – II

Annual Examination – 2019

Roll No.

TIME ALLOWED: 3 Hrs.

MAX. MARKS: 100

Subject: Persian
PAPER: Optional

سوال نمبر: 1 درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو میں ترجمہ لکھیے۔

25

(الف) ملک زادہ ای را شنیدم کہ کوتاه بود و حقیر و دیگر برادران بلند و خوب روی باری پدر بہ کراہت و استحقار درو نظر می کرد - پسر فراست و استبصار بجای آورد و گفت، ای پدر کوتاه خردمند بہ کہ نادان بلند، نہ ہر چہ بقامت کہتر بقیمت بہتر۔

(ب) یکی از وزرا معزول شد و بہ حلقہ درویشان درآمد، اثر برکت صحبت ایشان درو سرایت کرد و جمعیت خاطرش دست داد ملک بار دگر برو دل خوش کرد و عمل فرمود و قبولش نیامد و گفت، معزولی بنزد خردمندان بہتر کہ مشغولی۔

آنان کہ بہ کنج عافیت نشستند دندان سگ و دہان مردم بستند

سوال نمبر: 2 درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو ترجمہ لکھیے۔

20

(الف) باری بہ مجلس او در کتاب شاہنامہ ہمی خواندند در زوال مملکت ضحاک و عہد فریدون۔ وزیر ملک را پرسید: بیچ توان دانستن کہ فریدون کہ گنج و ملک و حشم نداشت، چگونه بر او مملکت مقرر شد؟

(ب) آورده اند کہ نوشیروان عادل را در شکار گابی صیدی کباب می کردند و نمک نہ بود۔ غلامی بہ روستا رفت تا نمک آرد۔ نوشیروان گفت نمک بہ قیمت بستان تا بی رسمی نشود و دیہہ خراب نہ گردد" گفتند "ازین قدر چہ خلل آید"

(ورق الثانی)



UNIVERSITY OF THE PUNJAB

B.A. / B.Sc. Part – II

Annual Examination – 2019

(Group-I)

Subject: Persian
PAPER: Optional

Roll No.

TIME ALLOWED: 3 Hrs.

MAX. MARKS: 100

25

سوال نمبر 1: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو ترجمہ لکھیے۔
(الف) پسر نعرہ یزد و گفت ای مردان بکوشید یا جامہ زنان بپوشید۔ سواران را بگفتن او تهور زیادت گشت و یکبار حملہ آوردند۔ شنیدم کہ ہم دران روز بر دشمن زفر یافتند۔ ملک سر و چشمش ببوسید و در کنار گرفت و ہر روز نظر بیش کرد تا ولیہد خویش کردبرادران حسد بردند و زہر در طعامش کردند۔

(ب) یکی از ملوک بی انصاف، پارسائی را پرسید: از عبادتہا کدام فاضل تر است؟ گفت: ترا خواب نیم روز، تا در آن یک نفس خلق را نیازی

ظالمی را خفته دیدم نیم روز
و آنکہ خوابش بہتر از بیداری است
گفتم این فتنہ است، خوابش بردہ بہ
آن چنان بد زندگانی مردہ بہ

20

سوال نمبر 2: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو ترجمہ لکھیے۔

(الف) یکی را از ملوک عجم حکایت کنند کہ دست تطاول بمال رعیت دراز کردہ بود و جور و ازیت آغاز کردہ۔ تا بجای کہ خلق از مکاید فعلش بجهان برفتند و از کربت جورش راہ غربت گرفتند چون رعیت کم شد، ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزانه تہی ماند و دشمنان زور آوردند۔

(ب) بر بالین تربت یحیی پیغمبر علیہ السلام معتکف بودم در جامع دمشق کہ یکی از ملوک عرب کہ بہ بی انصافی منسوب بود، اتفاقاً بزیارت آمد و نماز و دعا کرد و حاجت خواست:

درویش و غنی بندہء این خاک درند
و آنان کہ غنی ترند محتاج ترند

(ورق الثیثی)



UNIVERSITY OF THE PUNJAB

B.A. / B.Sc. Part – II

Annual Examination – 2019

(Group-II)

Subject: Persian
PAPER: Optional

Roll No.

TIME ALLOWED: 3 Hrs.

MAX. MARKS: 100

25

سوال نمبر 1: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو میں ترجمہ لکھیے
(الف) یکی از ملوک خراسان محمود سبکتگین را به خواب چنان دید که جمله وجود او ریخته بود و خاک شده، مگر چشمان او که همچنان در چشم خانه ہمی گردید و نظر می کرد۔ سایر حکماء از تاویل این فرمودانند، مگر درویشی کہ بجای آورد و گفت: " بنور نگران است ملکش با دگران است،"

(ب) ملک را پند وزیر ناصح موافق طبع مخالف نیامد۔ روی ازین سخن درہم کشید و بہ زندانش فرستاد۔ بسی بر نیامد کہ بنی عم سلطان بہ منازعت خاستند و ملک پدر را خواستند۔ قومی کہ از دست تطاول او بہ جان آمدہ بودند و پریشان شدہ، بر ایشان گرد آمدند و تقویت کردند تا ملک از تصرف بن بدر رفت و بر آنان مقرر شد۔

20

سوال نمبر 2: درج ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا اردو ترجمہ لکھیے۔

(الف) ملک زادہ ای را شنیدم کہ کوتاه بود و حقیر و برادران بلند و خوب روی۔ باری پدر بکراہت و استحقار درو نظر میکرد ، پسر بفرست و استبصار بجای آورده گفت: " ای پدر کوتاه خردمند بہ کہ نادان بلند ۔ نہ بر چه بقامت کہتر بقیمت بہتر۔

(ب) یکی از وزرا معزول شد و بہ حلقہء درویشان درآمد ، اثر برکت صحبت ایشان درو سرایت کرد و جمعیت خاطرش دست داد۔ ملک بار دگر برو دل خوش کرد و عمل فرمود و قبولش نیامد و گفت: معزولی بنزد خردمندان بہتر کہ مشغولی"

25

سوال نمبر 3: درج ذیل نظم پاروں میں سے کسی ایک کا اردو ترجمہ اور تشریح لکھیے ۔

(الف) تو بہ طلسم چون و شند عقل تو در کشاد و بند

مثل غزالہ در کمند زار و زیون و دردمند

ما بہ بہ نشیمن بلند، می نگریم و می رویم

(ب) شنیدم شبی در کتب خانہ من بہ پروانہ می گفت کرم کتابی

بہ۔ اور اراق سینا نشیمن گرفتہ بسی دیدم از نسخہء فاریابی

نہمیدہ ام حکمت زندگی را ہمان تیرہ روزم ز بی آفتابی

(ورق الثینیے)



UNIVERSITY OF THE PUNJAB

B.A. / B.Sc. Part – II

Annual Examination – 2019

Subject: Persian-II
PAPER: Poetry

Roll No.

TIME ALLOWED: 3 Hrs.
MAX. MARKS: 100

سوال نمبر 1: کسی ایک جز کا اردو میں ترجمہ و تشریح اور شاعر کا نام لکھیے۔ (20)

(الف)

منیزہ بدو گفت کز کاروان
از ایران بہ توران ز بہر درم
یکی مرد پلکیزہ با ہوش و فر
کشیدہ ز ہر گونہ بسیار و کم
یکی مایہ در مرد بازرگان
زہر گونہ با او فروان گہر

(ب)

خداوندا کہ بوشم با کہ بوشم
ہم کز در برانن سو تہ آیم
مژہ پر اشک خونین تا کہ بوشم
تو کم از در برائی وا کہ بوشم

سوال نمبر 2: کسی ایک جز کا اردو میں ترجمہ و تشریح اور شاعر کا نام لکھیے۔ (20)

(الف)

ای بوی روح پرور ازان خوی دلبرست
ای باد بوستان مگر کی نافعہ درمیان؟
بوی بھشت می گذرد یا نسیم دوست
وین آب زندگی ازان حوض کوثرست
وی مرغ آشنا مگر ت نامہ در پر است؟
یا کاروان صبح کہ گیتی منور است

(ب)

کرد بازرگان تجارت را تمام
ہر غلامی را بیاورد ارمنان
گفت طوطی ارمنان بندہ کو
باز آمد سوی منزل شاد کام
ہر کنیزک را بہ بخشید او نشان
آنچ گفتی و آنچ دیدی باز گو

سوال نمبر 3: کسی ایک جز کا اردو میں ترجمہ و تشریح اور شاعر کا نام لکھیے۔ (20)

(الف)

یک لحظہ دیدن رخ جاتم آرزوست
در خلوتی چنان کہ نکلجد کسی در آن
من رفتہ از میانہ و او در کنار من
یک دم وصال آن مہ خوبان آرزوست
یک بار خلوت خوش جانانم آرزوست
با آن فگار عیش بدین ساتم آرزوست

(ب)

دوش وقت سحر غصہ نجاتم دادند
بی خود از شمشہ پرتو ذاتم کریند
چہ میلرک سحری بود و چہ فرخندہ شبی
ویندان ظلمت شب آب حیاتم دادند
فادہ از جام تجلی صفتام دادند
آن شب قدر کہ این تازہ براتم دادند

سوال نمبر 4: درج ذیل شعرا میں سے صرف ایک شاعر کے فکر و فن کا مفصل جائزہ لیجیے۔ (20)

(الف) جلال الدین رومی (ب) نظیری نیشاپوری (ج) پروین اعتصامی

سوال نمبر 5: درج ذیل صناعات ادبی میں سے صرف دو کی وضاحت فارسی مثالوں سے کیجیے۔ (20)

(الف) تلمیح (ب) استعارہ (ج) مراعات النظیر (د) تضاد